

За джинсами (70-ті роки)

Олександр Мінович

Славик армійську строкову службу проходив у Ленінграді. Повезло. Два роки був при штабі. Справжніх солдатських "тягот і лішень" не бачив.

Разом із ним служили ленінградці. Синки різних начальників. Навіть одного міністра, якщо його синок не збрехав.

Для таких це місце тепле. Недалеко від дому, сім'ї. При одноденному звільненні від служби можна було рідних провідати.

Біля цих ленінградських хлопців навчився Славик багатьом новим премудростям.

Раніше він навіть і не чув про групи "Роллінг Стоунз", "Бітлз" чи "Смокі", не знав, скільки коштують імпорتنі "шмотки" та яке вони надважливе місце займають у всякого "продвинутого" молодого хлопця чи дівчини.

Нові армійські знайомці жили тільки цими речами. Про це говорили й сперечалися. Це повністю займало їхній мозок.

У них слухати радянських співаків або радянську музику вважалося ознакою забитого села.

Виявляється, якщо не маєш фірмових джинсів, краще на люди не виходити, щоб не соромитися. Краще вже зовсім нічого не вдягати.

- Знай, чувак, без фірми ти ніхто!.. Бо лейба "Вранглер" або "Левайс" - то все! - запевняли Славика "прикинуті" солдати.

Коли після служби повернувся хлопець у своє містечко, першим ділом вирішив одягнутися, аби не соромно було вийти на люди.

Добре, що мати зберегла гроші, зароблені ним ще до армії. Триста карбованців. Славик відкладав їх не один місяць. Мовби знав, що згодяться.

Вдома, зрозуміло, нічого путнього не купиш. Треба їхати до великого міста. От хоча б до Одеси.

В Одесі Славик уже був, то трохи знає, що там і до чого.

Перед поїздкою мати випитала, куди зібрався. Почала сварити:

- І куди ти поїдеш в таку далечінь?.. Чи тобі тут одежі не хватає?.. За якою хулєрою перти аж в ту Одесу?.. Чи розуму бракує?.. Пішов би в наш універмаг і купив би все, що треба.

- Ай, мамо, ви там розумієте... Того, що хочу, в нас нема.

Славик подумав, якби ще мати знала, скільки грошей коштує те, що він задумав купити, точно вважала б, що він із розуму зійшов.

В Одесі, на базарі, хлопець довго придивлявся до тих, хто там торгував. Відкрито джинси ніхто не продав.

Нарешті вдалося запримітити вертлявого чоловічка, який шниряв туди-сюди, підходив до різних компаній, явно показував, що він тут за свого.

- Джинси є? - підійшов до нього Славик.

Чоловік нахабно обдивився хлопця з голови до ніг:

- Є!.. А що з грошима?

- З грошима все в нормі.

- Ну тоді ходім!

Пішли... Довго петляли дворами... Той, хто мав бути продавцем, оглядався, чи ніхто не йде слідом. Зупинявся, підглядав із-за рогу, неначе в шпигунських фільмах.

Нарешті зупинилися. Славіку треба було чекати, а чоловічок шмигнув кудись між будинків.

Через хвилин п'ятнадцять з'явився зі спортивною сумкою на плечі. Поставив її біля ніг. Розкрив. У сумці пар зо п'ять джинсів та імпортні сорочки з іноземними написами.

Приміряти не дав. Сказав, що достатньо зміряти в поясі, а все інше підійде. По довжині можна буде підкласти, як захочеться.

Славик пробував все-таки настояти, аби приміряти, але продавець знову відмовив:

- Тобі тут магазин?.. Береш - бери, а, як ні, то без тебе знайдуться бажані!.. Та давай скоріше, бо міліція нагряне, тоді буде не до примірок!

Хлопець вибрав двоє штанів і дві сорочки з матеріалу схожого на марлю.

Коли повернувся додому, розгледів добре те, що було куплене й приміряв. Одні штани підходили. Другі були тіснуваті. Сорочки теж не підійшли. З такого матеріалу, що якби тиждень проходити, й то буде добре.

Вирішив Славик продати те, що не підійшло. Прикинув: навар невеликий зможе отримати.

На місцевому базарі товаром відразу зацікавилися. Багато, хто хотів купити, але, як визнавали ціну, незадоволено відходили. Тут люди ще були не знайомі з такими цінами.

За джинси Славик просив 180 карбованців. В Одесі брав за 130.

Підійшов молодий чоловік спортивної статури. Розпитав, роздивився, обійшов кругом. Якось наче прицільно кинув поглядом у різні боки. Потім нахабно закинув штани й сорочки собі на плече й тицьнув Славіку червоне посвідчення.

Хлопець аж здригнувся від несподіванки.

Міліціонер міцно й цупко взяв його під лікоть, повів у відділення.

Там він сів за обшарпаний стіл, став швидко щось писати. Запитував ім'я, прізвище, по батькові, адресу, місце роботи чи навчання, коли повернувся з армії та ще багато чого. Говорити став жорстко, неначе батогом бив.

Потім запросив двох свідків - дружинників із червоними пов'язками на руках, які помагали міліції.

При свідках запитав, де купував товар, за якою ціною. Чому продавав за більшою ціною? Чи робив так раніше? Чи має ще товар? Сам скупляв чи з кимось?

Славик чесно на все відповідав.

Коли міліціонер списав чотири аркуші, дав підписатися свідкам і хлопцю-невдасі.

Далі сховав папери в шухляду й наказав Славіку підвестися. Знову взяв його міцно за руку, повів кудись довгим коридором. В кінці коридору відчинив залізні двері-грати, грубо штовхну в середину.

Двері за спиною Славіка неприємно брязнули. Зачинилися.

Хлопець ще довго не міг отямитися, зрозуміти, що відбувається. Все було ніби не з ним – не наяву. Нібито якась неприємна й несподівана гра.

В камері було вогко, прокурено, пахло нечистотами. Мовби хтось тут час від часу справляє малу нужду. Вздовж стін стояли замусолені дерев'яні лавки. На них прийшлося провести ніч.

На другий день, під вечір викликали... Прийшов адвокат – мати найняла.

Підстаркуватий чоловік із залишками колись кучерявого волосся роз'яснив Славіку всю непросту ситуацію:

– Пришили тобі, хлопче, спекуляцію. Кримінальна стаття – до п'яти років світить.

– Та що ж я такого зробив?

– Як то, що?.. Джинси й сорочки продавав?.. Продавав... У присутності свідків признався, що купив їх за нижчою ціною?.. Признався... От тобі й спекуляція!.. Незаконний заробіток!

– І за таке п'ять років дають?

– Ну, може всі п'ять і не дадуть, бо ти вперше, й наварити збирався небагато, але шось все рівно дадуть. Нічим не можу тебе порадувати.

Після адвоката прийшла мати. Плакала й корила. Згадувала, як просила не їхати за тими клятими штанами.

– У слідчого була сьогодні... Порадив адвоката найняти... Та тільки обов'язково цього, що приходив до тебе. Інших сказав не можна... Видно діляться з адвокатом. Так мені знаючі люди сказали.

– І воно, шось дасть, думаєте?

– Дасть... Адвокат сказав, аби гроші були. Однак прийдеться багато чого продати з того, що ми з батьком нажили. Ше й мало буде. Займемо в тітки. Якби тільки вже тебе витягнути.

Через два місяці Славіка судили. На превелику його радість – дали два роки умовно. Видно, адвокат все-таки заніс куди треба.

Відпустили прямо в залі суду.

Коли повернувся додому, на воротах чекав батько:

– Ну що, сину, наварив?.. Заробив капіталу?.. Модним тепер став?.. Трясця взяла б твої тії джинси!